

Datum
2022-11-15
Vår referens
Angela Zitko
Enhetschef
angela.dosazitko@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss Granskning av grundsärskolan GRF-2021-37659

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har granskat om grundskolenämndens verksamhet avseende grundsärskolan bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Stadsrevisionens sammanvägda bedömning är att grundskolenämndens verksamhet avseende grundsärskolan bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt, men att det finns brister som rör mottagande och arbetet med särskilt stöd. Grundskolenämnden har under 2022 vidtagit åtgärder utifrån stadsrevisionens rekommendationer. Processen för mottagande i grundsärskolan har förtydligats utifrån Skolverkets allmänna råd och grundsärskolan har särskilts inom det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet i förvaltningen. De åtgärder som vidtagits för att öka kapacitet att kunna ta emot elever i grundsärskolan har ännu inte gett önskad effekt då det fortsatt finns elever som väntar på placering. I flertalet fall är det för tidigt för att se några tydliga effekter av vidtagna åtgärder men möjligheterna att uppnå förväntad effekt på sikt bedöms vara god.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till stadsrevisionen.

Beslutsunderlag

- Rapport Granskning av grundsärskolan
- Granskning av grundsärskolan
- Förslag till yttrande GRN 221130 Remiss Granskning av grundsärskolan
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 221118 Remiss granskning av grundsärskolan

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2022-02-04
Grundskolenämnden 2022-02-17
Grundskolenämndens arbetsutskott 2022-11-18
Grundskolenämnden 2022-11-30

Beslutet skickas till

Ärendet

Malmö stadsrevision har granskat om grundskolenämndens verksamhet avseende grundsärskolan bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Stadsrevisionens sammanvägda bedömning är att grundskolenämndens verksamhet avseende grundsärskolan bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt, men att det finns brister som rör mottagande och arbetet med särskilt stöd.

Grundskolenämnden har i tidigare yttrande redovisat vilka åtgärder som planeras att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda, med anledning av de bedömningar och rekommendationer som redovisas i stadsrevisionens rapport.

I detta uppföljande yttrande redovisar grundskolenämnden vilka åtgärder som vidtagits under 2022 och redogöra för vilken effekt dessa haft i verksamheten. I det uppföljande yttrandet ska nämnden inkomma med ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats som redovisas i stadsrevisionens rapport.

Granskningens bedömningar och rekommendationer

- Bedömningen är att det inte finns ett helt ändamålsenligt arbete med mottagande till grundsärskolan. Bedömningen grundar sig på att det finns elever som väntar flera månader på att få en placering i grundsärskolan, och att processen för mottagande inte är tillräckligt tydlig i alla delar. Bedömningen är vidare att det finns ett ändamålsenligt arbete med uppföljning och omprövning avseende grundsärskolan.
 - Nämnden rekommenderas säkerställa att elever med beslut om mottagande i skolformen grundsärskola snarast får en placering på en grundsärskola.
 - Nämnden rekommenderas säkerställa att processen för mottagande till grundsärskola är heltäckande och tillräckligt tydlig. I detta ingår exempelvis att säkerställa att tillräcklig information ges till elev och vårdnadshavare, samt att tillräcklig vägledning finns till personal som utför bedömningar inför mottagande i grundsärskola.
- Bedömningen är att det finns ett ändamålsenligt arbete avseende extra anpassningar, men att arbete som rör särskilt stöd inte är helt ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på att behov av särskilt stöd inte alltid utreds och åtgärdsprogram inte alltid upprättas för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, att det skiljer sig mellan skolor i hur systematiskt utredning av särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram görs, och att gränsdragningen mellan extra anpassningar och särskilt stöd uppfattas som otydlig.
 - Nämnden rekommenderas säkerställa att behov av särskilt stöd utreds och åtgärdsprogram upprättas för samtliga elever som har behov av det.
- Bedömningen är att det finns en i huvudsak tillräcklig styrning och uppföljning av verksamheten där åtgärder vidtas vid konstaterade brister. Nämnden bör dock överväga att i högre omfattning urskilja grundsärskolan i styrning och uppföljning för att bättre kunna rikta åtgärder där de bäst behövs, och för att bättre kunna följa upp att vidtagna åtgärder får

avsedd effekt.

- Nämnden rekommenderas överväga att i högre omfattning urskilja grundskolan i styrning och uppföljning.

Grundskoleförvaltningens redovisning av vidtagna åtgärder 2022 och redogörelse för dess effekt i verksamheten

- Nämnden rekommenderas säkerställa att elever med beslut om mottagande i skolformen grundskola snarast får en placering på en grundskola.
 - Grundskoleförvaltningen har utökat styrgruppen för produktionsplanering med avdelningschef för samordning och stöd, vars verksamhet ansvarar för skolplacering i grundskola, i syfte att inkludera kapacitetshantering i grundskolans ordinarie kapacitetsarbete. Förändringen har medfört att kapacitetsprocessen inom grundskolan synliggörs i förvaltningens övergripande arbete men har också belyst behovet av att vidare formalisera och utveckla processer för produktionsplanering och skolplacering inom grundskola. Rollen att bevaka och utveckla denna process har skapats under funktionsansvar med tillsättning i oktober 2022.
 - Kontinuerliga avstämningar har genomförts med rektorer på respektive grundskola utifrån respektive grundskolas platskapacitet. Avstämningarna har inte resulterat i en generell kapacitetsökning inom grundskola men har däremot bidragit med lärdomar om hur kapacitetsfrågan inom grundskolan kan utvecklas.
 - Ett långsiktigt och strukturerat arbete för utbyggnad av grundskolans kapacitet har initierats under 2022. Grundskolenämnden har synliggjort behovet av en utbyggnation av grundskolan i budgetskrivelsen 2022. Grundskolenämnden har också antagit en lokalbehovsplan för grundskoleverksamheten i Malmö stad 2023–2032 vilken visar på möjliga nyetableringar av grundskolor. Utifrån planen har behoven inom grundskolan tydliggjorts och formaliserats på ett sätt som underlättar i lokalplaneringsarbetet på både verksamhets- och förvaltningsnivå. På sikt kommer lokalbehovsplanen att bidra till en ökad kapacitet inom grundskolan. Däremot finns det fortsatta utmaningar inom det korta tidsperspektivet då de planerade ny- och ombyggnationerna som skulle skett under 2022 blivit försenade. Nybyggnationen av grundskola på Mellanhedens skola har försenats till följd av hinder i bygg- och markupplåtelseprocessen. Nybyggnation av grundskola i anslutning till Ängslättsskolan har initierats under året men leder inte till en ökad kapacitet då nybyggnationen ersätter paviljonger med tillfälliga bygglov som löper ut. De vidtagna åtgärderna har inte uppnått önskvärd effekt utan den platsbrist som innebär att elever får vänta på placering i grundskola kvarstår. För den enskilda eleven innebär det att rätten till en tillgänglig lärmiljö inte har kunnat tillgodoses.
- Nämnden rekommenderas säkerställa att processen för mottagande till grundskola är

heltäckande och tillräckligt tydlig. I detta ingår exempelvis att säkerställa att tillräcklig information ges till elev och vårdnadshavare, samt att tillräcklig vägledning finns till personal som utför bedömningar inför mottagande i grundsärskola.

- Processen för mottagande i grundsärskola har förtydligats utifrån Skolverkets allmänna råd så att arbetsgången, funktioner samt kontaktpersoner synliggörs. Detta har skett på kommunens hemsida, förvaltningens intranät och med visuellt stöd. Som ett stöd till rektor vid initiering av utredning av annan skolform kontaktas grundsärskolesamordnare i syfte att förtydliga för rektor om behovet av att tydligt informera kring utredningens syfte och mål, det vill säga vad ett mottagande i skolformen grundsärskola innebär. Det är ännu för tidigt att se effekterna av dessa åtgärder. Förtydligande av vem som ansvarar för varje enskilt mottagningsärende sker numera brevlades till vårdnadshavare. Åtgärden har lett till ökad möjlighet för vårdnadshavaren att vara delaktig och informerad under handläggningstiden. Flera vårdnadshavarna har, efter att ha mottagit brevet, hört av sig till handläggare med kompletterande frågor eller information.
- Nämnden rekommenderas säkerställa att behov av särskilt stöd utreds och åtgärdsprogram upprättas för samtliga elever som har behov av det.
 - För att stödja det systematiserade arbetet med elevhälsa i grundsärskolan har förvaltningen skapat en referensgrupp med rektorer som representerar respektive utbildningsområde. Gruppen sammanträder flera gånger per termin och lyfter kontinuerligt goda exempel på välfungerande elevhälsoarbete i grundsärskolan samt goda exempel på utredning av elevs behov av särskilt stöd och stödåtgärder som lett till ökad måluppfyllelse för elever i grundsärskolan. Sammanställning över antal åtgärdsprogram i relation till måluppfyllelse har genomförts och kommer framöver att utföras årligen. Detta är ett långsiktigt arbete och effekter har ännu inte blivit synliga, men genom kontinuitet och återkommande redovisningar väntas medvetenheten och kompetens kring frågan att öka.
- Nämnden rekommenderas överväga att i högre omfattning urskilja grundsärskolan i styrning och uppföljning.
 - Förvaltningsledningen har i sitt uppföljnings- och analysarbete lyft fram grundsärskolan i egenskap av egen skolform. Även den särskilda lokalbehovsplan som tagits fram för grundsärskolan bidrar till att förstärka och synliggöra grundsärskolan i styrning och uppföljning utifrån de utvecklingsinsatser som krävs för att grundsärskolan ska få rätt förutsättningar att bedriva verksamhet.

Ansvariga

Mats Johnsson Utbildningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef